

Izrađeni referati predaju se slavističkim republičkim udruženjima, a to znači da se referati iz Hrvatske predaju Hrvatskom filološkom društvu u Zagrebu. Prijave referata podnose republička udruženja Savezu slavističkih društava do 1. studenoga 1962, a gotove referate najkasnije do 15. veljače 1963. To znači da referate treba najaviti Hrvatskom filološkom društvu u Zagrebu do 15. listopada 1962, a gotove referate najkasnije do 1. veljače 1963. Hrvatsko filološko društvo preuzelo je obavezu da dade referenta za 7. tačku lingvističkih tema i za 7. tačku literarnohistorijskih tema. Slovenija je preuzela obavezu za 6. lingvističku temu, a Bosna i Hercegovina za 6. literarnohistorijsku temu. Ovi će se referati čitati na plenarnim sastancima.

S obzirom na 1100. godišnjicu Cirila i Metodija Četvrti kongres jugoslavenskih slavista u Ohridu ima i jubilarno značenje. Stoga će se na plenarnom sastanku održati svečano predavanje o životu i radu Cirila i Metodija i prikazati značenje toga rada ne samo za južnoslavenske nego i za sve slavenske narode i kulture. U tom pogledu i hrvatski slavisti mogu da dadu značajna svjedočanstva.

Lj. Jonke

PETI MEĐUNARODNI SLAVISTIČKI KONGRES U SOFIJI

U mjesecu rujnu 1963. sastat će se predstavnici slavista čitavoga svijeta u Sofiji na Petom međunarodnom slavističkom kongresu. Pripreme i organiziranje čitavoga kongresa u rukama su Međunarodnog slavističkog komiteta, a priprema i organiziranje jugoslavenskih slavista za taj kongres povjereni su Jugoslavenskom slavističkom komitetu u Beogradu. Predsjednik komiteta je prof. dr. Bratko Krafić, a sekretar prof. dr. Dimitrije Vučetić. Članovi komiteta iz Hrvatske jesu prof. dr. Josip Badalić, ujedno član Međunarodnog slavističkog komiteta, prof. dr. Mate Hraste, prof. dr. Ljudevit Jonke, prof. dr. Ivo Frangeš i prof. dr. Franjo Švelec. Organizaciju po pojedinim republikama provode republička slavistička društva, a to je za Narodnu Republiku Hrvatsku Hrvatsko filološko društvo u Zagrebu.

Međunarodni slavistički komitet odredio je kao osnovnu problematiku Petog međunarodnog slavističkog kongresa u Sofiji poredbeno-historijsko proučavanje slavenskih jezika i književnosti.

U nauci o jeziku istaknuti su za kongres ovi osnovni problemi: 1) historijsko, poredbeno-historijsko i tipološko proučavanje slavenskih jezika, 2) proučavanje uzajamnog djelovanja slavenskih i neslavenskih jezika i 3) problemi opisne slavenske nauke o jeziku u vezi s primijenjenom naukom o jeziku.

U nauci o književnosti osnovni su problemi: 1) uzajamni odnosi slavenskih književnosti, 2) uzajamni odnosi slavenskih i neslavenskih književnosti i uloga slavenskih književnosti u razvitku svjetske književnosti. Osobita se pažnja posvećuje suvremenim slavenskim književnostima 20. stoljeća u razdoblju socijalizma.

Među književno-lingvističkim problemima naznačeni su kao osnovni problemi: 1) problemi historijske poetike i stilistike slavenskih književnosti, 2) opći problemi stilistike u slavenskim književnostima, 3) historijski, poredbeno-historijski i tipološki problemi slavenskog stiha, 4) problemi umjetničkog prijevoda.

Posebno se ističe i problematika slavenskog narodnog pjesničkog stvaralaštva s proučavanjem uzajamnih veza i s osobitim obzirom na suvremeno stanje narodnog pjesničkog stvaralaštva u Slavenu.

Kongres će raspraviti i neke historijske probleme u najužoj povezanosti s književnošću. Ovdje je posebna pažnja posvećena djelovanju oktobarske revolucije na slavenske narode, revolucionarnom i narodno-oslobodilačkom pokretu slavenskih naroda i društveno-kulturnom razvitku slavenskih naroda poslije drugog svjetskog rata. I problemi slavenske etnogeneze, formiranja slavenskih država i suvremeni problemi slavenske etnografije također su stavljeni na dnevni red kongresa.

Kao što se po prikazanim temama vidi, Peti međunarodni kongres slavista u Sofiji zamišljen je više tematski nego Četvrti kongres slavista u Moskvi g. 1958. Na Četvrtom kongresu bio je potpuno slobodan izbor tema, pa se to osjetilo kao nedostatak. Smatra se da je važnije

obraditi osnovne i aktualne teme nego pojedinačne i raspršene. I broj referata bit će u Sofiji ograničen po pojedinim državama, tako da se svi odobreni referati mogu u danima kongresa pročitati bez žurbe i vremenske oskudice. Na sastanku Međunarodnog slavističkog komiteta u Kijevu u mjesecu rujnu ili listopadu 1962. odredit će se broj referata za svaku državu. Računa se da će Jugoslaviji biti odobreno 20 do 25 referata.

Do sada su jugoslavenski slavisti najavili Jugoslavenskom slavističkom komitetu 91 referat, i to Srbija 30, Hrvatska 28, Slovenija 21, Makedonija 10 i Bosna i Hercegovina 2.

To znači da će od izrađenih referata posebni žiriji određivati uži izbor referata za kongres po njihovoj važnosti i aktualnosti i uspješnom rješavanju problematike. Kad se odredi koliko referata otpada proporcionalno na Hrvatsku, procijenit će posebna komisija Hrvatskog filološkog društva u Zagrebu koji će se referati iz Hrvatske predložiti za Peti međunarodni slavistički kongres. U komisiju su već izabrani prof. dr. Mate Hraste, prof. dr. Josip Badalić, prof. dr. Ivo Frangeš i prof. dr. Ljudevit Jonke, sve odbornici Hrvatskog filološkog društva. Referate treba izraditi i predati do 15. rujna 1962. Svaka republika brine se i za štampanje svojih referata, jer je zbog oskudice financijskih sredstava na žalost otpao plan da se svi jugoslavenski referati objave u jednoj knjizi. Već na Četvrtom kongresu u Moskvi neke su države nastupile s posebnom knjigom referata i to se pokazalo kao veoma praktično i korisno.

Naše će čitaocε posebno zanimati koji su problemi i teme iz staroslavenskog jezika predloženi za raspravljanje na Petom kongresu kao prioritetni. To su ove teme:

- 1) Staroslavenski jezik — strukturalna karakteristika i lokalni tipovi,
- 2) Historija i periodizacija lokalnih tipova crkvenoslavenskog jezika,
- 3) Uloga crkvenoslavenskih elemenata u historiji pojedinih slavenskih književnih jezika,
- 4) Karakter dvojezičnosti u historiji slavenskih književnih jezika,

5) Rad Ćirila i Metodija i njegovo značenje u razvitku slavenske kulture,

6) Pojava slavenske pismenosti,

7) Uzajamni odnosi starih slavenskih književnosti,

8) Problemi prevodenja starih slavenskih djela na suvremene slavenske jezike.

Kako se godine 1963. navršava 1100 godina od polaska braće Ćirila i Metodija u Veliku Moravsku, može se očekivati da će se na kongresu pročitati mnogi referati o radu Ćirila i Metodija u najnovijem osvjetljenju. Možemo se nadati da će u tome biti značajan i prinos jugoslavenskih slavista u ovoj jubilarnoj godini.

Peti međunarodni slavistički kongres u Sofiji već je zapravo na pragu i treba žurno raditi kako bi i naša slavistika bila ondje dostojno predstavljena.

Lj. Jonke

VIJESTI IZ STAROSLAVENSKOG INSTITUTA

Dana 21. srpnja 1961. umro je osnivač Staroslavenskog instituta i njegov prvi direktor, Msgr. dr. Svetozar Ritig. Sahranjen je na Mirogoju dana 24. srpnja, a njegovom svečanom pogrebu je prisustvovalo golemo mnoštvo naroda. Od pokojnika oprostio se predsjednik Republičkog vijeća Sabora NRH dr. Zlatan Sremec, predsjednik Savjeta Staroslavenskog instituta, koji je prikazao svestrani rad pokojnikov, posebno njegov udio u narodnooslobodilačkom ratu i organizaciji narodne vlasti poslije rata. Zatim su osvijetlili u svojim govorima pojedine pokojnikove aktivnosti dr. Bačo Didović u ime Udruženja katoličkih svećenika Hrvatske, dr. Ivan Krbek u ime Jugoslavenske akademije i dr. Ivan Erjavec kao župnik župe svetog Marka u Zagrebu kojoj je Msgr. Ritig duge godine bio župnik.

Staroslavenski institut održao je dne 25. srpnja svečanu komemoraciju svom začetniku i zaslužnom javnom radniku i borcu Msgru Ritigu. Na komemoraciji su pokojnikove zasluge i svoje uspomene na njega evocirali dr. Zlatan Sremec, dr. Josip Hamm, dr. Roko Rogošiċ, prof. Vjekoslav Štefaniċ i prof. Branko Fuċiċ.